

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาระบบสารสนเทศมัลติมีเดียออนไลน์ด้านวัฒนธรรมประเพณีของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดราชบุรีคณะผู้วิจัยได้ดำเนินงานวิจัยสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ โดยสามารถสรุปและอภิปรายผล ตามลำดับดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผล
5. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษารวบรวมข้อมูลและสารสนเทศทางด้านวัฒนธรรมประเพณีของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดราชบุรี
2. เพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศมัลติมีเดียออนไลน์ด้านวัฒนธรรมประเพณีของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดราชบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้ให้ข้อมูลหลักภาคประชาชนภาครัฐภาคเอกชนและบุคคลทั่วไปที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมและประเพณีของกลุ่มชาติพันธุ์ที่อยู่ในจังหวัดราชบุรี

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ให้ข้อมูลหลักจากภาคประชาชนภาครัฐภาคเอกชนและบุคคลทั่วไปซึ่งเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมประเพณีของกลุ่มชาติพันธุ์ที่อยู่ในจังหวัดราชบุรีจำนวน 380 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก และแบบประเมินคุณภาพ

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยมีขั้นตอนและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

- 1) ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ซึ่งได้จากเอกสาร หนังสือ วารสาร งานวิจัย และหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐ และเอกชน ที่เกี่ยวข้องกับด้านวัฒนธรรมประเพณีของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดราชบุรี
- 2) ทำหนังสือเชิญแกนนำชาติพันธุ์ในจังหวัดราชบุรีเข้าประชุมเสวนาเวทีชาวบ้านเพื่อชี้แจงและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านวัฒนธรรมประเพณี

3) ผู้วิจัยดำเนินการจัดประชุมเสวนาเวทีชาวบ้าน ตัวแทนชาติพันธุ์ในจังหวัดราชบุรี เพื่อชี้แจงและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านวัฒนธรรมประเพณีและเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้านวัฒนธรรมประเพณี

4) ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับ สมาชิกกลุ่มชาติพันธุ์ แกนนำองค์กรในระดับท้องถิ่น และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทางด้านวัฒนธรรมประเพณี โดยเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมคือแบบสัมภาษณ์เชิงลึก

5) นำข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) และข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ที่เก็บรวบรวมได้มาทำการวิเคราะห์และออกแบบเพื่อจัดทำระบบสารสนเทศมัลติมีเดียออนไลน์

6) นำระบบที่พัฒนาขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินคุณภาพของระบบ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านเนื้อหาและข้อมูล ด้านการออกแบบและจัดรูปแบบของเว็บไซต์ และด้านการนำไปใช้ประโยชน์เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของข้อมูลเนื้อหาสาระและรายละเอียดต่างๆที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มชาติพันธุ์

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ใน

1) วิเคราะห์หาค่าความเที่ยงตรงของแบบประเมินคุณภาพและแบบสัมภาษณ์เชิงลึกโดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

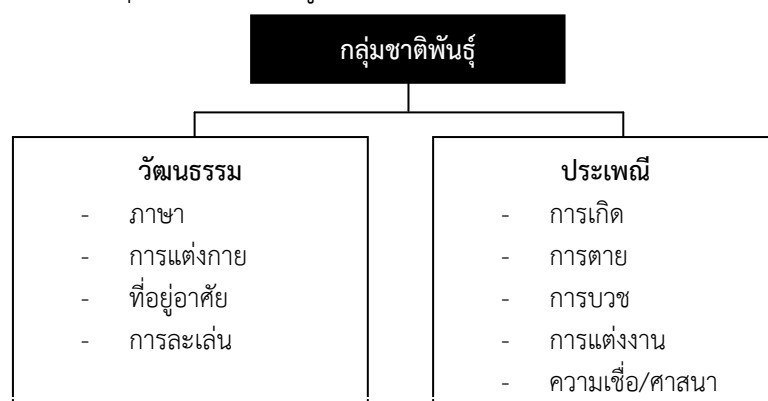
2) แบบสัมภาษณ์เชิงลึก เป็นลักษณะของแบบสัมภาษณ์แบบที่มีโครงสร้าง (Structured interview) เป็นลักษณะคำถามแบบปลายเปิดและแบบปลายปิดซึ่งนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

3) แบบประเมินคุณภาพประกอบด้วยคำถาม 3 ด้าน ได้แก่ด้านเนื้อหาและข้อมูล ด้านการออกแบบและจัดรูปแบบของเว็บไซต์ และด้านการนำไปใช้ประโยชน์มีลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ซึ่งนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สรุปผลการวิจัย

1) ผลการเก็บรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศทางด้านวัฒนธรรมประเพณีของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดราชบุรี

ผลการเก็บรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศด้านวัฒนธรรมประเพณีของทั้งหมด 8 ชาติพันธุ์ ได้แก่ ไทยกะเหรี่ยง ไทยทรงดำ ไทยมอญ ไทยลาวเวียง ไทยเขมรลาวเดิม ไทยจีน ไทยยวน และไทยพื้นถิ่น ซึ่งแต่ละชาติพันธุ์เก็บรวบรวมข้อมูล ดังแสดงรายละเอียดในภาพที่ 5.1

ภาพที่ 5.1 แสดงรายละเอียดของหัวข้อที่เก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมด

ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดผู้วิจัยได้ลงพื้นที่เพื่อสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 384 คน ซึ่งเป็นตัวแทนชาติพันธุ์ละ 47-49 คน ซึ่งมีทั้งหมด 8 ชาติพันธุ์ ได้มาด้วยวิธีการเจาะจง เพื่อจะได้กลุ่มตัวอย่างที่ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผลการเก็บรวบรวมสามารถสรุปได้ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 64.10 ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 46-55 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.30 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะเป็นแกนนำกลุ่มชาติพันธุ์ คิดเป็นร้อยละ 48.70 ส่วนใหญ่ประเพณีที่ใกล้จะสูญหายได้แก่ การบวช คิดเป็นร้อยละ 80.70 และวัฒนธรรมที่ใกล้จะสูญหายได้แก่ ภาษา คิดเป็นร้อยละ 53.40 วัฒนธรรมประเพณีที่ต้องการอนุรักษ์ไว้มากที่สุด ได้แก่ ความเชื่อ/ศาสนา คิดเป็นร้อยละ 82.60

2) ผลการวิเคราะห์คุณภาพของระบบสารสนเทศมีเดียออนไลน์ ซึ่งมีประเด็นการประเมินคุณภาพทั้งหมด 3 ด้านคือ ด้านเนื้อหา ข้อมูลด้านการออกแบบ จัดรูปแบบของเว็บไซต์ และด้านประโยชน์และการนำไปใช้ ผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับดี ดังแสดงในตารางที่ 5.1

ตารางที่ 5.1 แสดงผลการประเมินคุณภาพของระบบสารสนเทศมีเดียออนไลน์

รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคุณภาพ
ด้านเนื้อหาและข้อมูล	4.43	0.57	ดี
ด้านการออกแบบและจัดรูปแบบของเว็บไซต์	4.50	0.60	ดีมาก
ด้านประโยชน์และการนำไปใช้	4.47	0.58	ดี
ผลการประเมินคุณภาพโดยรวม	4.47	0.58	ดี

จากตารางที่ 5.1 พบว่า ผลการประเมินคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 11 ท่าน ซึ่งมีทั้งหมด 3 ด้าน ด้านการออกแบบและจัดรูปแบบของเว็บไซต์ มีระดับคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก ที่ค่าเฉลี่ย 4.50 ส่วนด้านเนื้อหาและข้อมูล และด้านประโยชน์และการนำไปใช้ ซึ่งมีคุณภาพอยู่ในระดับดี ที่ค่าเฉลี่ย 4.43 และ 4.47 ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ผลการเก็บรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศทางด้านวัฒนธรรมประเพณีของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดราชบุรี ผลการเก็บรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศด้านวัฒนธรรมประเพณีของทั้งหมด 8 ชาติพันธุ์ที่อาศัยอยู่ในจังหวัดราชบุรี ซึ่งมีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้านวัฒนธรรม เช่น ภาษา การแต่งกาย ที่อยู่อาศัย การละเล่น และด้านประเพณี เช่น การเกิด การตาย การบวช การแต่งงาน ความเชื่อและศาสนาซึ่งผู้วิจัยได้ลงพื้นที่เก็บข้อมูลทั้งข้อมูลทุติยภูมิ และข้อมูลปฐมภูมิและจัดเก็บไว้ในรูปแบบของระบบสารสนเทศออนไลน์ ที่ www.Ratchaburi-Culture.com ซึ่งมีขั้นตอนและกระบวนการพัฒนาตามหลักเกณฑ์ที่น่าเชื่อถือ วัฒนธรรมประเพณีบางอย่างก็กำลังจะสูญหายไป เช่น การเกิด การตาย การบวช การแต่งงาน ซึ่งกำลังถูกลบเลือนด้วยวัฒนธรรมประเพณีแบบปัจจุบัน แต่ก็ยังมีผู้เฒ่าผู้แก่หรือคนรุ่นหลังก็ยังอนุรักษ์ไว้ เช่น การแต่งกาย การละเล่น ความเชื่อและศาสนา ที่ยังคงความเป็นอัตลักษณ์ของแต่ละชาติพันธุ์ ซึ่งสอดคล้องการศึกษาของสัจจา ไกรศรีรัตน์ (2555) ได้ศึกษาแนว

ทางการนำวัฒนธรรม 8 ชาติพันธุ์จังหวัดราชบุรีมาใช้เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว พบว่า วัฒนธรรมของ 8 ชาติพันธุ์ในจังหวัดราชบุรีผู้วิจัยแบ่งวัฒนธรรมออกเป็น 3 กลุ่ม คือ วัฒนธรรมที่เคยปรากฏในอดีต มีการจัดบันทึกบอกต่อแต่ปัจจุบันได้เลือนหายไปแล้ว กลุ่มที่สองได้แก่ วัฒนธรรมที่ยังปรากฏอยู่ในปัจจุบันแต่อาศัยวาระหรือโอกาสพิเศษในการแสดงออก เช่น วัฒนธรรมการแต่งกายที่มีการแต่งเฉพาะโอกาสพิเศษในช่วงเวลาปกติจะแต่งกายตามสมัยนิยมหรือภาษาพูดที่จะมีการสื่อสารเฉพาะในกลุ่มผู้สูงอายุหรือญาติมิตร เป็นต้น และวัฒนธรรมที่มีการผลิตซ้ำสืบทอดมาถึงปัจจุบันและยังสอดคล้องกับผลการของ พระครูบรรพตรัตนชัย (ประทีปจันทร์แสง, 2551) ได้ศึกษา เรื่องการสืบสานและอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีของกลุ่มชาติพันธุ์ชาวอาข่าที่เื้อต่อเยาวชนอาข่า : กรณีศึกษาเยาวชนอาข่าหมู่บ้านอาโยะใหม่ ตำบลแม่สองในอำเภอแม่ฟ้าหลวงจังหวัดเชียงราย การศึกษาพบว่า การสืบสานและอนุรักษ์วัฒนธรรมของชาวอาข่าครั้งนี้ ใช้เทคนิคการมีส่วนร่วมเพราะองค์ความรู้และทักษะต่างๆ ของอาข่าผูกยึดไว้กับบุคคลเป็นสำคัญเนื่องจากกลุ่มชาติพันธุ์ชาวอาข่าไม่มีตัวหนังสือหรือภาษาเขียนบันทึกไว้ ดังนั้นการสืบสานวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ชาวอาข่าจึงต้องทำผ่านคนเป็นหลักโดยยึดหลักการคือวัฒนธรรมของชาวอาข่าโดยคนอาข่า

ผลการวิเคราะห์คุณภาพของระบบสารสนเทศมีเดียออนไลน์ ซึ่งมีประเด็นการประเมินคุณภาพทั้งหมด 3 ด้านคือ ด้านเนื้อหา และข้อมูลด้านการออกแบบ และจัดรูปแบบของเว็บไซต์ และด้านประโยชน์ และการนำไปใช้ ผลการประเมินโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับดี ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ธนพงศ์ จันทรสุขสันต์ (2550) ได้ศึกษาการพัฒนาระบบสารสนเทศประเพณีและวัฒนธรรมเชิงนามธรรมโดยใช้ฐานข้อมูลเชิงวัตถุกรณีศึกษาวัฒนธรรมไทย พบว่า ฐานข้อมูลเชิงวัตถุสามารถใช้จัดเก็บและบริหารจัดการสารสนเทศแบบนามธรรมได้เป็นอย่างดี จากผลการประเมินพบว่า ผู้ใช้ในระดับต่างๆ พอใจ ในการใช้งานระบบต้นแบบที่พัฒนาขึ้นและสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศิริณา จิตต์จรัสและคณะ (2550) การศึกษา เรื่องการพัฒนานวัตกรรมสำหรับการเผยแพร่ความรู้ด้านประชากรสังคมเศรษฐกิจวัฒนธรรมและคุณภาพชีวิตของคนไทยเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองมรดกโลก : กรณีศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า มีคุณภาพอยู่ในระดับดี

ข้อเสนอแนะในการใช้ประโยชน์

- 1) ระบบสารสนเทศนี้มีการรวบรวมข้อมูลทางด้านวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่นไว้สามารถใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนใน รายวิชาท้องถิ่นของเรา ได้
- 2) หน่วยงานสนใจสามารถนำ URL (www.Ratchaburi-Culture.com) ในไป Link เว็บไซต์หลักของหน่วยงานได้เลย
- 3) ตัวแทนกลุ่มชาติพันธุ์ที่จะเข้าจัดการข้อมูลจะต้องมีความรู้พื้นฐานในการใช้คอมพิวเตอร์ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด
- 4) ชุมชนสามารถเข้าไปใช้ข้อมูลได้แต่จะต้องมีระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตถึงจะสามารถเข้าไปใช้ข้อมูลได้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรมีการจัดการข้อมูลที่มีความหลากหลายเพื่อความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูล
- 2) งานวิจัยลักษณะนี้มีบางส่วนที่ต้องลงพื้นที่ภาคสนามการสัมภาษณ์และสังเกตควรทำ ความคุ้นเคยกับคนในท้องถิ่นและควรมีผู้รู้หรือผู้ช่วยเป็นคนในท้องถิ่นจะดีมาก
- 3) ผู้วิจัยควรมีการลงพื้นที่บ่อยๆ เพื่อเป็นสร้างความคุ้นเคยกับบริบทของชุมชนและสร้างความ สนิทสนมกับคนในชุมชนเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงและน่าเชื่อถือ
- 4) ควรส่งเสริมให้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลวัฒนธรรมประเพณีของกลุ่มชาติพันธุ์ในทุกด้าน และทุกมิติเพื่อสร้างความแข็งแกร่งของวัฒนธรรมท้องถิ่นและเตรียมความพร้อมเข้าสู่ ประชาคมอาเซียน
- 5) ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ม้งงานวิจัยเชิงอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อเป็นการ กระตุ้นให้ทุกภาคส่วนเห็นความสำคัญและเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อชนรุ่น หลัง